

Obsah :

1. Přání k velikoncům	1
2. Svatá Terezie od Ježíše z Los Andes	2
3. Hodina s Ježíšem	8
4. Amiga de Dios	10
5. Mystické spojení s Marií VIII.	14
6. Významná církevní událost	15
7. Mimořádná nabídka	16

1. PŘÁNÍ K VELIKONOCŮM

Bůh je nekonečná radost, pouze v něm budeme plně šťastni. 21.3. uplyne právě rok od svatořečení bosé karmelitky Terezie z Los Andes v Chile. Pán si ji povolal k sobě v nedožitých 20 letech po 11 měsících života v klášteře. Její krátký život je strhujícím svědectvím o tom, co dokáže Bůh v životě člověka, který se mu zcela oddá.

Církev nás vybízí v době postní, abychom nově objevili Boha a ve spojení s ním opět našli radost a plné štěstí. Kéž nás nic ze stvořených věcí neupoutá natolik, aby nás to zastavilo na cestě k obrácení. Kéž o velikoncích prožijeme ve spojení s Pánem své vlastní vzkříšení k novému životu, kéž prožijeme to, co sv. Terezie z Los Andes tak krásně vyjádřila slovy: Bůh je nekonečná radost, pouze v něm budeme plně šťastni.

S přáním požehnaných svátků velikonočních
P. Cyril Vojtěch Kodet, O. Carm., převor

2. SVATÁ TEREZIE OD JEŽÍŠE Z LOS ANDES

Silvana Egidi.

Dne 21. března 1993 byla v Římě svatořečena bosá karmelitka z Chile - Terezie od Ježíše. V následujícím článku ji blíže představujeme.

Svatá Terezie z Los Andes se narodila v Santiagu de Chile 13.července roku 1900 jako pátá ze sedmi dětí Miguela Fernández Jaraquemady a Lucie Armstrongové Solarové. Pokřtěna byla 15.července ve farnosti svaté Anny; dostala jméno Juana Enriqueta Josefina de los Sagrados Corazones (Jana Jindřiška Josefina od Nejsvětějších srdcí), ale vždycky jí říkali Juanita.

Její rodina byla velmi známá a bohatá. *“Ježíš nechtěl, abych se narodila chudá jako On. Narodila jsem se uprostřed bohatství, všemi hýčkaná”* (deník). Odmalička byla milována, zvláště dědečkem Eulogiem Solarem, který vlastnil rozlehlý statek v Chacabuco. Tam trávila Juanita se svou mladší sestrou Rebekou mnoho času obklopena srdečností dědečka, od nějž dostávala vše s *“objetím a polibky”*; obě záhy naučil jezdit na koni.

V roce 1907 však dědeček zemřel a to bylo pro Juanitu velkou bolestí. Od útlého dětství tíhla ke zbožnosti a často se vyptávala maminky nebo kněží, kteří navštěvovali Chacabuco, aniž se unavila posloucháním rozmluv o Bohu, pomáhala připravovat misie a doprovázela kněze při návštěvách nemocných. Bývala všude, kde se mluvilo o Bohu, i když nerozuměla mnohému z toho, co slyšela. Její úcta k Panně Marii byla jemná a oddaná a brzy přerostla v intimní důvěru. *“Víceméně od sedmi let se v mé duši zrodila obrovská úcta k Nejsvětější Panně. Vyprávěla jsem Ji všechno, co se mi přihodilo a Ona mi odpovídala ... S Ludvíkem jsem se modlívala růženec ...”*

Ve svých spisech Juanita často mluví o Panně Marii; mnoho událostí z jejího života je ozářeno Mariinou přítomností, zvláště v tajemství Neposkvrněného Početí: po čtyři roky v tento den prožívala kritické období svého zdraví. Už jako maličká se účastnila s matkou mše svaté a nemohla pochopit, proč nemůže přijímat Ježíše. Říkali jí, že není připravena a nemá dostatečný věk. Ale její touha rostla. 22. října 1909 přijala ve školní kapli svátost biřmování; tehdy jí matka přislíbila, že bude moci přijmout první svaté přijímání a ona se na ně po celý rok s velkou péčí připravovala.

“Den bez mraků” nakonec 11. září 1910 přišel a Juanita poprvé okusila Ježíše: *“...nezapomenutelný den celého života ... To, co v Ježíši vstoupilo do mé duše, nelze popsat. Tisíckrát jsem Ho prosila, aby mě přijal a poprvé jsem slyšela hlas: - Má dceró, dej mi své srdce, protože je chci učinit svým chrámem. - Prosila jsem Ho o milost pro všechny. Cítila jsem, že Panna Maria je mi nablízku. Poprvé jsem cítila rozkošný mír.”* Láskyplná intimita s eucharistickým Ježíšem pokračuje s prohlubující se intenzitou zkušenosti: *“Denně jsem přijímala a dlouze rozmlouvala s Ježíšem ...”* *“Od tohoto dne”* - píše ve svém Deníku - *“mě země nepřítahovala...”*

V kolegiu

V sedmi letech vstoupila Juanita podle matčina přání do kolegia Tereziánek v Santiagu, ale zůstala tam pouze měsíc: tato škola se jí nelíbila a nezanechala v ní dobré vzpomínky. Pak musí navštěvovat kolegium sester Nejsvětějšího Srdce v Alameda, od roku 1907 do roku 1915 jako žačka a v letech 1915 - 1918 jako chovanka.

Tou se stává jen velmi neochotně: citlivá a vášnivá Juanita potřebovala mít možnost svobodně rozvíjet své city v srdečném prostředí a projevovat navenek svou sdílnost. To se mohlo dít jen v rodině, kde všechny sjednocovala láska. Avšak kolegium se svým řádem, rozvrhy a disciplínou, s ohraničením svobody, bylo pro ni nudné a málo přitažlivé. Z jejich řádků cítíme smutek a utrpení. Jednou si posteskla: *“Spálila bych internát na popel.”*

S nostalgií a láskou myslí na rodinu, zdá se však, že dozrává k jiné cestě, kterou jí připravuje Bůh: *“Ale Boží hlas stále víc vyžaduje a já musím následovat Ježíše až na konec světa, bude-li to chtít. On sám vyplňuje mou mysl a všechno mimo Něj je stín, utrpení a prázdnota.”* Boží zalíbení ji vede s postupem času a milost jí otvírá nové horizonty. To v ní rodí potřebu odstranit každý nedostatek, nevěrnost a sklony, které stojí duši v cestě.

Juanita poznává a ukazuje své nedostatky. Ješitnost: *“Když jsem přestala být malá, říkali mi, že jsem byla milejší než moji sourozenci. přijímala jsem to se zadostiučiněním ... Jen Bůh ví, kolik mě stojí potlačit tuto pýchu nebo ješitnost, která mě ovládla, když jsem povyrostla.”* Hněvivost: *“Můj charakter byl bázlivý; od přirozenosti velmi citlivý ... stával se hněvivým, protože se mě zmocňovalo divoké vztekání ... Byla jsem hrozná ... Poslušnost mě stála mnoho...”* Tato hněvivost se občas projevila poněkud “hlučně”, ale sama pak píše: *“Věřím, že jsem této viny dokonale*

litovala, protože jsem plakala nevím kolikrát..."

Byla-li léta strávená v kolegiu Nejsv.Srdce užitečná k její výchově, podobně tomu bylo s nalezením povolání. Přátelství s matkou Izquierdou a matkou Ríos je zušlechtila.

Juanita měla velmi ráda sport: tenis, plavání, všechny závody na rychlost, ale především jízdu na koni. Byla opravdu zdatná a když popisuje své ježdění, cítí velkou radost a potěšení, jaké ji způsobovalo. Stačí krátká citace: *"Mnoho jsem cestovala a jezdila na koni a fascinovalo mě chodit po horách ... Říkali mi, že jsem opravdová amazonka."*

Měla velmi ráda přírodu, kde vyhledávala každý odstín a nadšeně jej vychutnávala. I když se v kolegiu vážně věnovala studiu, přece neopomíjela apoštolské úsilí, pokud jí to dovoľovaly její možnosti. Měla ráda chudé, pomáhala tomu, kdo byl v nouzi, naslouchala jim a dodávala jim hmotnou i duchovní útěchu, byla výbornou katechetkou a spolupracovnicí kněží. Připomeňme Juanita, velmi chudého chlapce, jemuž vždy pomáhala. *"Je tak vzácné dávat,"* říkávala.

Počátky povolání.

Když v srpnu 1918 natrvalo opouští kolegium, ví, že přijde zkouška jiného odpoutání. To, jak doufá, brzy nastane po jejím vstupu do Karmelu. Vrací se domů a přebírá péči o dům, neboť její sestra se před časem provdala. Obává se, že nový způsob života jí bude poněkud překážet v rytmu, který si stanovila pro svůj duchovní život, ale s radostí zjišťuje, že jí život v rodině nebrání modlit se a myslet na Ježíše.

Byla dívkou šťastného charakteru: otevřená vůči přátelství a radosti, prožívající krásy přírody a umění. V jejím pohledu na svět se v rovnováze provázely zdravá svoboda a jemná zdrženlivost. Slova, která čteme v *Deniku* a v *dopisech*, jsou plná této moudrosti. Ta je v hloubce jejího bytí, kde pracuje Boží milost. V roce 1914, kdy je Ježíšův hlas velmi silný a přesvědčující, je zraněna velkou vroucností a cítí novou potřebu a touhu po citu. *"Náš Pán mi řekl a dal pochopit, jak býval ve svatostánku sám a opuštěn. Řekl mi, abych mu dělala společnost. Dal mi tedy povolání, pak mi řekl, že chce mé srdce pro sebe a abych se stala karmelitkou. V té době jsem nežila sama v sobě, ale žil ve mně Ježíš..."*

13.července 1915 dovršila patnáct let. *"Ježíš převzal vedení na loďce a zatahl ji do ústraní ze společnosti jiných lodí; byla jsem spojena jen s Ním... a uvěznil mě v Sobě. Pro Něj opouštím*

všechno, abych se šla skrýt za mříže Karmelu ... jaké štěstí, jaká radost! Je to nebe na zemi." Jiný zápis v deníku: *"Dnes, 8.prosince 1915, ve svých patnácti letech, jsem učinila slib nepřijmout jiného ženicha kromě mého Pána Ježíše Krista, kterého miluji z celého srdce a jemuž chci sloužit až do posledního okamžiku svého života."*

S matkou Ríos, ředitelkou kolegia, mluvila o svém povolání do Karmelu a ta jí dala radu, aby četla sv.Terezii z Avily a Terezii od Dítěte Ježíše. U malé Terezie Juanita zjišťuje: *"Řekla jsem jí, že to, co jsem přečetla, mi různými oklikami přineslo užitek, protože její duše se v něčem podobá mé. A protože já, stejně jako ona, jsem dostala od Našeho Pána mnoho dobrodiní, za něž platím tak špatně."*

Jestliže ji Terezie od Dítěte Ježíše naučila dětinné, bezpodmínečné důvěře v Boží lásku, jiná karmelitánská postava Alžběta od Nejsvětější Trojice - jí předala přitažlivé kontemplativní nitro: *"Čtu Alžbětu od Nejsvětější Trojice. Okouzila mě. Její duše se tolik podobá mé; i když ona byla svatá. Budu ji napodobovat a stanu se svatou. Chci žít s Ježíšem v nitru své duše. Chci žít život z nebe - jak říká Alžběta - a stávat se chválou slávy."*

Pozdější četba *Cesty dokonalosti*, hlavního díla tereziánské pedagogiky, ji nadchla, neboť jí otevřela široké horizonty života modlitby a přátelství s Bohem. *"Od té doby jsem pochopila, že Karmel je kousek nebe a že na tuto horu mě volal Pán"* (dopisy).

V Los Andes je klášter karmelitek. 5. září 1917 Juanita píše první dopis převorce, matce Angelice. S jednoduchostí hovoří o své touze, proč cítí, že ji Pán volá do Karmelu; mluví o těž-kostech se zdravím. Zná dobře ideál karmelitky: *"trpět, milovat a modlit se ... a v tom nalézám celý svůj ideál. Můj Ježíš mě naučil těmto třem věcem, když jsem přestala být dítětem."* V září 1918 dostává nejkrásnější zvěst: její prosba o vstup do Karmelu byla přijata.

11.ledna 1919 podniká se svou matkou, bez vědomí ostatních příbuzných, návštěvu Los Andes. Když viděla, jak je Karmel chudý a mnišky jsou přesto tak plné lidskosti, radosti, ducha modlitby, pochopila, že tento klášter bude jejím kouskem nebe na zemi. Říci rodině o svém povolání a rozhodnutí vstoupit do Karmelu není záležitostí bez utrpení a nesnáží. První osobou, která sdílí její tajemství je její sestra Rebeka; 25.března 1919 píše vřelý dopis otci o svém povolání a prosí jej o souhlas: ten je jí nakonec dán.

Nelibost jejích příbuzných je však velká. Juanita píše 25.dubna: *"Celé toto období je hrozné, protože kamkoli zaměřím*

svůj pohled, nevidím nic než slzy. Přesto ve svém nitru cítím rozhodnost a odvalu, kterou nemohu popsat. Bůh činí mé srdce necitelným k těmto slzám, když se nalézám v jejich přítomnosti, ale jakmile jsem sama, cítím, že má duše puká bolestí a rozpoutává se ve mně strašlivý zápas."

V Karmelu.

7.května 1919 ji Pán přichází "unést": vstupuje do Karmelu. Den nato píše v dopise rodičům o svém štěstí, vděčnosti za jejich oběť i všechnu lásku. Do obláčky udržuje kontakt s rodiči a přáteli; všemi dopisy prosvítá plnost duchovního života, která budí úžas. Je jakoby pohroužena do kontemplace Božích věcí a celá ovládaná Boží láskou.

"Jak úžasné! Jaké štěstí, maminko, když se nalzáme ponořeni do nesmírného oceánu Lásky. Jak se cítím šťastná s Tím, který je živý. On mě proměnil. On odhalil závoj, který Její skrýval. To, co ve mně stále více rozněcuje lásku k mému povolání, je, že se mi karmelitánský život jeví podobný životu Panny Marie, která se jen modlila, trpěla a milovala. A to všechno v mlčení."

Nechybějí dny očistění, hlubokých temnot, ale všechno ji připravuje k intenzivnější zkušenosti, vyšší kontemplaci. Rozněcuje se v ní touha po náhradě, usmíření, účasti na výkupném utrpení, podle chápání církve.

Karmelitánský život se jí odhaluje v celé své kráse a apoštolské plodnosti; modlitba ji vede k zakoušení Boha a k neustálé přímlové za církev. Tak se stává malou učitelkou pro všechny, s nimiž je v písemném styku. *"Jsem šťastný, ba nejšťastnější tvor na světě. Začínám život nebe, trvalé lásky ... Nemáme jinou touhu než oslavit Boha plněním Jeho Božské vůle v každém okamžiku. Žijeme stále velmi radostně. Bůh je nekonečná radost."*

14. října 1919 obléká karmelitánský hábit a přijímá jméno sestry Terezie od Ježíše, světice z Avily. Později, kdy se její vlastní jméno stane známým na základě pověsti o ctnostech a svatosti jejího života, bude nazývána *Terezie z Los Andes*.

Po obláčke prožívá své dny v práci, stále připravena k bratrské službě, vyrovnaným a aktivním životem v komunitě. Z jejího srdce zamílovaného do Krista vyzařuje její krása, kouzlo její lásky, přitažlivost intimity jejího přátelství: rozvinula se zvláštním způsobem ve svém smyslu pro církev a strávila dlouhé hodiny před svatostánkem.

Zdá se, že Juanita měla od dětství předtuchu, že zemře velmi mladá. V březnu 1920 - doba postní začala 18.února - oznamuje

sestra Terezie otci Avertanovi, zpovědníkovi, že během měsíce zemře, a prosí jej, aby mohla zesílit svá pokání.

Prvního dubna, na Zelený čtvrtek, zůstává sestra Terezie v chóru velmi dlouho po skončení společných modliteb; na Velký pátek večer si novicmistrová všimne, když vidí její rozpálenou tvář, že má vysokou horečku. Je přivolán lékař, ale proti prudkému tyfu, jenž ji postihl, žádný lék nezabírá.

V pondělí 5.dubna jí kněz na její vlastní žádost udílí svátostné pomazání; v úterý 6.dubna v jednom ze světlých okamžiků pronáší s pohnutím slova profese (slibů) a stává se "oficiálně" Kristovou nevěstou. 7.dubna přijímá naposledy svaté přijímání. Následují dny velkého utrpení: v pondělí 12.dubna 1920 v 19.15 hod Terezie sladce umírá. Má devatenáct let a devět měsíců a jedenáct měsíců je karmelitkou.

Tato růže se rozvinula do celé záře a nádhery své krásy snad proto, aby mohla snázeji šířit svou vůni v Církvi. 14.dubna je slavena pohřební mše sv. za velké účasti kněží již s touhou po svatořečení sestry Terezie, která žila a obětovala se ve skrytosti.

Časopisy v Santiagu, což je v případě klauzurované mnišky dost nezvyklé, hovoří o její smrti a ctnostech.

V roce 1947 začal proces blahorečení a 22. března 1986 promulgoval Svätý Otec Jan Pavel II. dekret o heroických ctnostech; 3. dubna 1987 přistupuje k jejímu blahorečení v Santiagu de Chile.

Následkem uznání jistého uzdravení vyprošeného a obdržení na přímlovu blahoslavené Terezie se církev dne 21. března 1993 v majestátu svatopetrské baziliky radovala z oslavení této své dcery, která v sobě nashromáždila tolik přirozených darů a milostí a která může nabídnout všem křesťanům, a zvláště dnešním mladým, vzor k obdivu a následování, podle jejího poselství: *"Bůh je nekonečná radost. Pouze v něm budete plně šťastni."*

(Z časopisu *Il Messaggero del S. Bambino Gesù di Praga* 3/1993
přeložil Vojtěch od sv. Hedviky OCD)

3. HODINA S JEŽÍŠEM

Armand Nigro SJ

Ježíš mi navrhl, abychom spolu strávili hodinu času. To byla vzrušující nabídka, takže jsem se začal připravovat už několik dní předem: zopakoval jsem si seminární kurs kristologie a znovu jsem si prostudoval nedávno publikovanou knihu o procesní teologii a prolistoval jsem další knihu o teologii osvobození. Nechtěl jsem vzbudit podezření, že jsem toto všechno už tak trochu pozapomněl. Rovněž jsem si znovu přečetl všechna čtyři Evangelia pro případ, že by se Ježíš zmínil o něčem z minulosti, co tam stojí. Člověk nikdy nemůže vědět.

Taktéž jsem si uklidil celu (což ovšem stejně dělám každý den), neboť Ježíš si výslovně přál, aby se naše setkání uskutečnilo tam a nikoli v kapli či na nějakém neutrálním místě.

Když Ježíš vešel, padl jsem na kolena a jal jsem se líbat mu ruce, ale on mě pozvedl a pravil: *“Nemůžeme si jen tady spolu chvíli posedět?”*

Byl jsem úplně vyveden z míry a nevěděl jsem, jak začít konverzaci. Ježíš četl mé myšlenky a vybídl mě. *“Uvolni se! Já chci s tebou jen tady pobýt a těšit se pohledem z tvého okna. Řeka a obzor v pozadí jsou dnes obzvláště krásné.”*

Nemohl jsem věřit vlastním uším. Jestliže i já jsem člověk nesmírně zaměstnaný a nemohu si dovolit takovýmto způsobem mařit čas, jak nekonečně víc zaneprázdněný musí být on! A za tuto hodinu jsem měl vyřídit tolik důležitých věcí. Chtěl jsem opravdu vytěžit z této příležitosti co nejvíc. Ale Ježíš si tu jen mlčky sedí, s rukou položenou na mém rameni.

“Pane,” osmělil jsem se porušit mlčení, “jaké je tvoje stanovisko v kristologickém sporu o otázce, do jaké míry jsi ještě před svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním měl povědomí o svém božství a o svém budoucím životě?” *“Co to má společného s tím, že se zde teď spolu těšíme z té krásné vyhlídky?”* otázal se mne Ježíš.

Další mlčení. Bylo mi trapně. Napřáhl jsem ruku po knize o procesní teologii a podotkl jsem: *“Tato kniha obsahuje skutečně důležitý materiál o vývoji vědomí a ...”*. *“Jakou to má souvislost s naší společnou chvílkou?”* přerušil mě Ježíš. *“Líbí se i tobě ty mraky a hučící řeka, jak je stvořil můj Otec?”* Opět ticho.

Otevřel jsem knihu o teologii osvobození. *“Jak je možné hlásat autentickým způsobem tvoje evangelium, Pane, lidem, kteří jsou otroky pod utlačovatelskými ekonomickými a sociálními*

strukturami?” *“Ty jsi dosud neodpustil bratrovi o několik dveří dál v chodbě a nepřenechal jsi mně, abych vymýtil tvůj hněv a tvůj nespravedlivý úsudek o něm, není-liž pravda?”* opáčil Ježíš. *“To není odpověď na mou otázku, Pane.”* *“Tvoje otázka nemá nic společného s tím drahocenným časem, který spolu trávíme a kterým ty darmo plýtváš.”*

Ticho.

“Jsi spokojen s usneseními Druhého vatikánského koncilu a jejich důsledky, Pane?” *“Jak se na ně díváš ty?”* opáčil Ježíš. *“Ovšem, že kladně ... některé nové myšlenky a změny jsou skutečně dobré, ale myslím si, že někteří liberálové zašli příliš daleko a jiní, kteří stojí na pravém křídle konzervativců brzdí vývoj a jejich smýšlení není v souladu s linií Církve.”* *“Ty jsi úplně nemožný,”* zasmál se Ježíš. *“Cožpak se nedoveďeš radovat z několikaminutového přátelského posezení se mnou, aniž bys chtěl vytěžit nějaká nová hlediska pro ty své nudné ... či promiň, vynikající ... přednášky?”*

“Pane, ty mě přivádíš do rozpaků. Už před čtyřiatřiceti lety v noviciátu jsem se naučil medítovat. A od té doby stále jen studuji a studuji. Takže v tom všem nejsem zrovna nějaký začátečník. Chápeš?” *“Připouštím, že nejsi začátečník ... jen jsi trochu těžkopádný ... a hloupý. Ale přesto tě mám rád.”*

To pomohlo, ale ne na dlouho.

Znovu mlčení. Můj pohled padl na polici, na které jsem zapomněl utřít prach, na dopis, na který musím odpovědět a vzpomněl jsem si, že se musím připravit na příští přednášku. Byl jsem čím dál roztěkanější. *“Pane, přál by sis třeba skleničku džusu nebo něco? Skočím ti pro to dolů, za minutu jsem zpátky.”* *“A co bych tu dělal tu minutu, co budeš pryč? Ze všeho nejvíc si přeji s tebou prostě posedět.”*

Ticho.

“Miluješ mě?” zeptal se náhle Ježíš. *“Pane, ty víš všechno. Víš, že tě miluji.”* *“Hrálo mě u srdce, když mi Petr takhle odpověděl,”* pokývl Ježíš hlavou. *“Ale co ty, myslíš to doopravdy?”* *“Samozřejmě, na sto procent,”* ohradil jsem se, *“ale upřímně řečeno ... ty mi to zrovna moc neusnadňuješ.”* *“To ty všechno jen komplikuješ,”* namítl Ježíš. *“Já tady s tebou chci strávit hodinu, sdílet s tebou mou přítomnost a ujistit tě o mé lásce. Ty mě vůbec nemusíš nějak zabavovat, když jsme spolu. Jen zde být se mnou, chápeš to?”*

Opět ticho.

“Za koho mě pokládáš?” otázal se po chvílce Ježíš a lehce mě poklepal na rameni.

“Pane, já jsem úplně zajedno s našimi předními teology, kteří říkají, že ... ano, že jsi eschatologickou manifestací podstaty našeho bytí; že jsi inkarnované Slovo Boží; že jsi naše konečné charisma a dokonalé zjevení trinitárních, kristologických, soteriologických, antitetických a ekleziálních mystérií našeho života.”

Trvalo dlouhou chvíli než Ježíš vyhrkl: “Cože?” pak propukl v smích, pohodil hlavou dozadu a sevřel mě do pevného objetí. “Ty jsi úplně nemožný! Ale přesto tě mám rád.”

Ježíš odcházel, ale celou cestu dlouhou chodbou se smál. Uprímně řečeno, nezdálo se mi, že by na tom bylo něco zvlášť k smíchu. Několik minut jsem se díval za ním oknem a cítil jsem se úplně vyveden z míry, ale pak jsem se vrátil k důležitým věcem na svém psacím stole, kde mě čekala spousta práce. A tu jsem pocítil, jak ho postrádám ...

Když jsem se zeptal jednoho svého přítele, proč pokládá za tak důležité pravidelně vsunovat chvílky ticha do běhu svého prací naplněného života, odpověděl mi: Já je nevsunuji, dávám jim jen přednost před vším ostatním. Nejdříve si určím v rámci možností čas pro ticho a modlitbu. Ticho je součástí mého každodenního života právě tak jako doby jídla, které rovněž potřebují svůj čas. Ticho a mlčení mi poskytují vnitřní harmonii a pomáhají mi stanovit prioritu mezi věcmi a jevy. Všechno, co cítím, že je třeba udělat, není skutečně tak důležité. Mnohem důležitější je, co Bůh chce dělat se mnou. Nehledám samotu či ticho samoučelně. Ostatně nejsem nikdy sám. Uvolňuji pouze čas pro někoho, kdo na mne čeká.

Ze švédského časopisu KARMEL
přeložila Dagmar Chvojková

4. AMIGA DE DIOS

Vojtěch od sv. Hedviky, OCD

Následující text je pokusem o syntézu základních myšlenek sv. Terezie od Ježíše o modlitbě. Neobsahuje proto zřejmě pro čtenáře nové poznatky informativního charakteru, nýbrž věci spíše známé, i když mnohdy málo zdůrazňované. proto je třeba jej číst s tímto vědomím - jako prosté řádky skrývající hluboké poselství, které se nehodí k “intelektuálnímu vychutnávání;” jsou však sto být potravou pro chvíle ticha před Bohem.

Když byla dne 27. září 1970 sv. Terezie z Avily jako první žena prohlášena Učitelkou Církve, papež Pavel VI. tehdy řekl: “*Chceme, aby ozdobena tímto učitelským titulem měla větší vliv při naplňování poslání ve své řeholní rodině, v Církvi a ve světě, svým trvalým a aktuálním poselstvím: poselstvím modlitby*”¹.

Svatá Terezie je tedy především učitelkou modlitby. Modlitba ji vedla po celý její život, o modlitbě psala, modlitbě učila. Proto je toto téma v její nauce velmi široké a rozsáhlé a lze o něm pojednávat v mnoha aspektech a z různých pohledů: praxe modlitby, její stupně a rozvoj, předpoklady, vlastnosti, jednotlivé zkušenosti...

Zaměříme se nyní pouze na jediné - na podstatu tereziánské modlitby.

Prvním a základním poselstvím světice je pravda, že modlitba a život patří k sobě. Tuto skutečnost hlásá nejen slovy, ale celým svým životem, celým svým bytím. Zkušenost modlitby, jak ji Terezie prožívá, je úzce spjata s jejím životem počínaje dobou, v níž žije, a prostředím, v němž se pohybuje, a jejími konkrétními rozhodnutími konče.

Svatá Terezie žije v období, kdy je Španělsko na svém vrcholu jak v životě politickém, společenském, kulturním, tak i náboženském. Katolická reforma zde *předběhla* rozhodnutí Tridentského koncilu: “zlatý věk,” jak se říká šestnáctému století na Pyrenejském poloostrově, je obdobím velké obnovy řeholního života (františkánská, benediktinská a dominikánská reforma, dílo sv. Ignáce z Loyoly), velkých postav diecézního kléru (sv. Jan z Avily), velké produkce kvalitní duchovní literatury a silných duchovních proudů cizího i domácího původu (devotio moderna, savonarolianismus, erasmismus)². Je jasné, že v takovém prostředí dochází také k deformacím a úletům. Zde vzniká spor mezi tzv. *letrados* (učenými) a *espirituales* (duchovními) o opodstatněnost vnitřní modlitby a mystiky (odtud index zakázaných knih atp.)

Její nauka tento spor odráží. Předně: centrálním námětem jejich děl je modlitba, což je v souladu s celkovým zaměřením duchovní literatury té doby. Dále: ve svém životě se rozhodla pro vnitřní modlitbu, třebaže se podrobuje také opatřením *letrados*.

“Když bylo zakázáno číst mnoho knih v lidové řeči, hodně mě to zamrzelo, neboť některé mi přinášely velké osvěžení, a neměla bych už co číst, protože ty dovolené byly latinské. Ale Pán mi řekl: “*Netrap se, neboť ti dám živou knihu.*”³ I další její kroky prozrazují, že živě prožívala konflikty své doby: staví se na stranu

vnitřní modlitby ve svých knihách.⁴ Přesto zůstává sama sebou a neztotožňuje se s jednou ze stran; zdůrazňuje potřebu jak vnitřní modlitby, tak ústní, jak zkušenosti, tak vědomosti.⁵

Avšak nejdůležitějším dokladem propojení života a modlitby u sv. Terezie je její "metoda." Světička žije v době, kdy se množí a jsou velmi populární "návodů k vnitřní modlitbě," které vycházejí ze zkušeností jednotlivců i celých "škol," třebaže svého vrcholu dosáhnou až v pozdější době.⁶ Terezie čerpá ze zkušeností všech, se kterými je schopna přijít do kontaktu, ale se žádnou "metodou" se neztotožňuje ani sama žádnou nevypracovává.⁷ Modlí se, jak jí tomu učí život⁸ a žije, jak se tomu učí v modlitbě, protože modlitba a život jsou pro ni korelativní pojmy. "Všechno žije z modlitby a modlitba žije ze všeho."⁹ Z toho plyne druhý podstatný poznatek: modlitba má odpovídat osobě, má být autentickým projevem temperamentu, životních osudů, doby ...

Z tohoto Tereziina dvojího poznání pak vytryskla slova, která jsou perlou duchovní literatury a ne bez důvodu jsou považována za jednu z nejlepších "definic modlitby:" *"Modlitba myslí¹⁰ není podle mne nic jiného, než styk přátelství, časté přebývání o samotě s Tím, od něhož víme, že nás miluje"* (Život 8,5)¹¹

Třebaže by se z kontextu mohlo zdát, že jde o náhodnou definici, hlubší rozbor spíše mluví pro to, že jde o *dobře a důkladně promyšlenou charakteristiku*, kterou světička častěji používala a tak ji uvedla v okamžiku psaní osmé kapitoly své autobiografie. A i když by se dalo bez přehánění dlouze rozbírat každé slovo zvláště¹², zaměříme se pouze na dva okruhy: *tratar de amistad* (které překládám "styk přátelství") a Boží iniciativu v modlitbě (slova: "od něhož víme, že nás miluje").

Terezie byla vždy dobrou přítelkyní¹³ a po jedné Boží intervenci¹⁴ se snaží tuto svou schopnost využít ve vztahu k Bohu. Proto je pro ni modlitba přátelstvím s Bohem, přátelstvím odlišným od lidského¹⁵, avšak plně personálním, v jehož centru je *Přítel*¹⁶, kterého je možné *milovat*¹⁷

Toto přátelství není jen slovním rozhovorem omezeným na určitou dobu dne, jak to často chápeme my, nýbrž jde o *tratar* - styk, sdílení, prožívání vztahu celobytným způsobem. Nejde tedy jen o mluvení, ale o jakýkoli kontakt nebo prostě existující vztah a nejde jen o okamžiky modlitby, ale o celý život, všechno, co prožívám.¹⁸

A tento styk přátelství mohou prožívat proto, že Bůh je ten první, kdo navazuje vztah vedoucí až k hluboké intimitě. Právem na to myslíme na základě slov světičky: "styk přátelství ... s Tím, od něhož

víme, že nás miluje"¹⁹. Naše modlitba není ničím jiným, než odpovědí na Boží iniciativu. Protože od Něj víme, že nás miluje, můžeme se odvážit jednat s Ním jako s naším přítelem a můžeme si také být jisti tím, že to On nás vede k tomu, abychom s Ním rozmouvali, třebaže se nám to někdy jeví docela jinak.

Jak říká sv. Jan od Kříže: "Především je třeba vědět, že hledá-li duše Boha, mnohem více hledá Milovaný j"²⁰.

Svatá Terezie nás učí tomu, že modlitba a život patří k sobě, že modlitba musí být autentickým vyjádřením nás samotných, a proto má odpovídat naší mentalitě, temperamentu, ale i momentálním životním osudům. Jde o vztah přátelství s Bohem zahrnující celý život a vyjádřený všemi možnými formami. Především však je naší odpovědí Tomu, který "si nás zamiloval a vydal se za nás" (srov. Ef 5,2).

Poznámky:

1. Viz *Insegnamenti di Paolo VI.*, VIII (1970), Roma 1971, str. 952.

2. Viz Tommaso della Croce OCD: *Santa Teresa e i movimenti spirituali del suo tempo* v *Santa Teresa maestra di orazione*, (Fiamma viva 4) Teresianum Roma 1963, str. 9-22 a tam uvedená literatura.

3. viz *Život* 26,5.

4. Už název jedné z nich - *Cesta dokonalosti* (nikoli k dokonalosti, jak nesprávně uvádí český překlad) - je jasným svědectvím: vnitřní modlitba, o níž toto dílo pojednává, je dokonalou cestou!

5. Klasickým příkladem je tento text "Nemluvím nyní o tom, zda je ústní modlitba nebo rozjímavá pro všechny, tvrdím jen, že vy potřebujete obojí ... Nezapomeňte nikdy na tuto radu, kterou snad budete potřebovat. To je strašák, kterého vymyslel ďábel, a jím se mu mnohokrát podaří přivést k pádu duše, jež se zdánlivě oddávaly modlitbě." (*Cesta dokonalosti*)

6. Příkladem prezentace takovým metod je i publikace - Dominik Duka, OP: *Škola vnitřní modlitby*, Petrov Brno 1991.

7. Ironií je, že později byla vypracována i "Tereziánská metoda modlitby" připisovaná světičce a dodnes je předkládána jako "její". V citované knize D. Duky je objasněna pod názvem "Karmelsko-dominikánská metoda" - viz str. 21-28. Tím nechci nikterak napadnout užitečnost těchto metod. K tomuto tématu viz Ermanno Ancilli, OCD: *Utilità di un metodo per l'orazione* v *Alla ricerca di Dio. Le tecniche della preghiera* (collana: Rivista di vita spirituale 13), Teresianum Roma 1978, str. 73-83

8. Viz Tommaso Alvarez, OCD: *Una classica esperienza di preghiera cristiana* (collana Rivista di vita spirituale 10), Teresianum Roma 1975, str. 298-325.

9. Federico Ruiz Salvador, OCD: *Caminos de espíritu. Compendio de teología espiritual*, EDE Madrid 1991, str. 287. Autor se také více zabývá tímto tématem na stranách 319-324.

10. Rozuměj: vnitřní modlitba, rozjímání ...

11. Jde o můj vlastní pokus o překlad, který však není schopen zcela vyjádřit

obsah španělského originálu: "No es otra cosa oración mental, a mi parecer, sino tratar de amistad, estando muchas veces a solas con quien sabemos nos ama.

12. Srov. Jesús Castellano Cervera, OCD: *La preghiera cristiana: Amicizia con Dio. Dottrina e messaggio di Santa Teresa v Teresa d'Avila. Introduzione storico-teologica*, Torino 1982, str. 207-215 a Beniamino della SS. Trinità OCD: *L'orazione, amicizia con Dio v Santa Teresa, maestra di orazione (Fiamma viva 4)*, Teresianum Roma 1963, str. 55-91.

13. Viz právě citované dílo otce Benjámina, str. 62-68.

14. Mám na mysli tu, o níž píše v knize *Život*: "Tehdy jsem vnímala tato slova" "Nechci, aby ses nadále stýkala s lidmi, nýbrž pouze s anděly." (24,5).

15. Viz Tommaso Alvarez, OCD: *L'orazione teresiana v Rivista di vita spirituale* (4-5/1970) str. 373-393). Srov. také výrok samotné sv. Terezie "byla jsem plná roztržitosti, rostla ve mně nechuť pokračovat v tom zvláštním přátelství s Bohem, jež vyvěrá z modlitby" (*Život* 7,1).

16. Srov. *Život* 4,7; 6,3. Právem je proto dodnes nazývána "Amiga de Dios" - Boží přítelkyně, jak zní i název tohoto článku.

17. "Není podstatné mnoho přemýšlet, nýbrž mnoho milovat" (Hrad v nitru, 1,7); "Modlitba je úkonem lásky" (*Život* 7,12).

18. Svatá Terezie říká ve své definici: "...estando muchas veces" - dosl.: "často přebýváje."

19. Srov. Jesús Castellano Cervera, OCD: cit. dílo, str. 210-211.

20. *Živý plamen lásky* 3,28.

5. MYSTICKÉ SPOJENÍ S MARIÍ VIII

XIV. Pohlížím k láskyplné Matce s takovým smýšlením jako nějaká láskyplná, nevinná, pokorná a poslušná dcera k milované matce. Na tom celá závisím a to mne pudí k tomu, abych se této láskynejhodnější Matce co nejvíce líbila a poslouchala ji na pokyn. Ani nepohnu vnitřními mohutnostmi duše nebo údy těla, leda na její příkaz, pod jejím vedením a řízením. Dnes, zdá se, mne lákala a žádala ode mne, abych se jí zcela obětovala, přivlastnila a odevzdala uvnitř i vně, tělo, srdce i duši se všemi jejími mohutnostmi. Učinila jsem to a naprosto jsem se vyvlastnila sobě samé a celá jsem se zasvětila a přivlastnila jí. Nechci již nadále zůstat či být svéprávná, nýbrž celá její; činím jí jistým způsobem slib poslušnosti, že budu ve všem poslouchat její vůli a vnuknutí, a že jí budu následovat, ať mne bude řídit nebo mě povede kamkoli, co se jí zlíbí, jen když s tím bude souhlasit můj duchovní otec.

Od té doby co jsem se tak obětovala a učinila řečeným

způsobem slib poslušnosti láskyhodné Matce, zakouším velmi vnímatelně jak mě řídí a vede ve všem, co mám konat anebo opominout, mnohem jistěji a jasněji, než kdyby mě sama vedla od jednoho skutku ke druhému. Proto když mám změnit nějaký skutek nebo úkon, přijde sama od sebe ona milá, něžná, láskyplná, pokorná, poslušná, uctivá a podrobená pozornost na tuto přemilou Matku a chovám se jako milující dcera, pohlédnu rychle na ni, abych viděla, co se jí líbí nebo nelíbí a následkem toho i jejímu Synu, s nímž ona je jedno.

6. VÝZNAMNÁ CÍRKEVNÍ UDÁLOST

Univerzitní profesor ThDr. Jaroslav Kadlec jubilantem - 60 let kněžství.

Narodil se 10. 3. 1911 v Dolní Cerekvi. Po studiu v českobudějovickém semináři byl 17. 3. 1934 vysvěcen na kněze. Studium na Teologické fakultě Karlovy univerzity zakončil promocií na doktora teologie 16. 2. 1938. V českobudějovickém semináři přednášel v letech 1943 - 1945 i morální teologii. V letech 1947 - 1950 působil jako docent na Teologické fakultě Karlovy univerzity, na niž se vrátil jako profesor r. 1990. Od 1. 5. 1969 až do vynuceného odchodu do důchodu 31. 12. 1974 přednášel církevní dějiny na teologické fakultě v Litoměřicích. Krátce přednášel církevní dějiny r. 1991 i na Teologické fakultě Jihočeské univerzity.

Je autorem četných vědeckých děl z oboru církevní historie, zejména v českých zemích, uveřejněných doma i v zahraničí. Jeho již několik let hotová práce o českobudějovickém biskupu J. V. Jirsíkovi nemohla najít nakladatele, nyní ji jako svou první knižní publikaci vydalo českobudějovické Sdružení sv. Jana Neumanna a distribuuje ji Karmelitánské nakladatelství (režijní cena 39,- Kč).

Vedle své bohaté pedagogické a vědecké činnosti působil ThDr. Jaroslav Kadlec v duchovní správě a dosud spravuje farnost Horní Cerekev.

V letech 1958 - 1960 byl vězněn, v letech 1960 - 1968 nesměl veřejně působit v duchovní správě a vědecké práce mohl publikovat jen pod pseudonymem.

Děkounou bohoslužbu bude jubilant sloužit spolu s otcem biskupem Antonínem Liškou a svými farníky a přáteli 12. 3. v 10.00 hod ve farním kostele v Horní Cerkvi.

8. Mimořádná nabídka

Rok se svatými - Schauber, Schindler

Encyklopedie - Svatí a křesťní ochránci v průběhu roku

- liturgický úvod ThDr Fr. Kunetky
- je představeno více než 2 000 osobností křesťanských dějin od apoštolů až po kandidáty blahorečení
- více než 1 000 fotografií, převážně barevných
- čeští světci zpracování českými historiky
- zkratky řádů
- jmenný rejstřík
- výkladový slovník pojmů
- seznámení s velkými osobnostmi našeho národa tohoto století arc. Stojan, P. Stuchlý, P. Kajpr, biskup Podlaha, kardinál Beran, ministr Nosek, A. Zeliková a mnozí další.
- 730 stran velkého formátu A4, křídový papír, vázaná s přebalem a pouzdem, předpokládaná prodejní cena 990 Kč.

GARANTUJEME dodání předplatitelům v průběhu listopadu 1994 ve vlastní režii. Ostatním na dobírku.

Velké výhody předplatitelům :

1. Kdo objedná a zaplatí knihu do 30. 6. 1994, obdrží slevu 14% t.j. ušetří 140 Kč.
2. Kdo si předem zaplatí knihu v době od 1. 7. do 30. 9. 1994, obdrží slevu 10%, t.j. ušetří 100 Kč.
3. Kdo si knihu závazně objedná do 30. 9. 1994, má zaručenou slevu 7%, t.j. ušetří 70 Kč a kniha mu bude dodána na dobírku.

Breviář pro laiky

Denní modlitba církve

Breviář bude distribuován pravděpodobně až v letních měsících.

1864 stran, biblový papír, vázaná - plátno s ražbou, formát 108 x 170 mm, předpokládaná prodejní cena 195 Kč.

Karmel - Časopis Řádu bratří blahoslavené Panny Marie Karmelské se sídlem v Kostelním Vydří. Vydává Karmelitánský klášter tamtéž. Odpovědný redaktor : P.Vojtěch Kodet. O. Carm.

Tisk: Agrodát - RETIA Jindřichův Hradec.

ISSN - KARMEL 1210 - 499 X

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Českých Budějovicích, Čj: P-6975/92 ze dne 13. prosince 1993.